

Innst. S. nr. 234

(2008–2009)

Innstilling til Stortinget fra Stortingets presidentskap

Innstilling fra Stortingets presidentskap om endring av retningslinjene for bruk av tilskudd fra Stortinget til stortingsgrupper og uavhengige representanter, vedtatt av Stortinget 9. oktober 2006

Til Stortinget

BAKGRUNN

Nåværende retningslinjer for bruk av tilskudd fra Stortinget til stortingsgrupper og uavhengige representanter ble vedtatt av Stortinget 9. oktober 2006 på grunnlag av Presidentskapets Innst. S. nr. 241 (2005–2006). I § 1 annet ledd i retningslinjene heter det:

"Gruppetilskudd skal bare brukes til stortingsrelevant arbeid, herunder til drift av et nødvendig politisk og administrativt støtteapparat for stortingsgruppene, samt til anskaffelse av varer og tjenester som gruppene finner nødvendig for å ivareta sine funksjoner i Stortinget."

§ 4 i retningslinjene bestemmer:

"Det skal være et klart skille mellom den offentlige støtten som går til partiorganisasjonene, og den støtten som bevilges over Stortingets budsjett til stortingsgruppene.

Som hovedregel skal ingen midler kunne overføres til partiorganisasjonen sentralt, heller ikke i form av kjøp av tjenester fra eget parti.

Unntatt herfra er lønnskjøring, regnskapsføring og internettsidetjenester som kan kjøpes fra egen partiorganisasjon etter vanlige satser. Honorarets størrelse skal presiseres i egen note i regnskapsrapporten til Presidentskapet."

I henhold til II i samme vedtak kan Presidentskapet utfylle retningslinjene.

Under henvisning til en annonse i VG 1. juli 2008, undertegnet "Fremskrittspartiets stortingsgruppe", stilte Venstres stortingsgruppe i brev av samme dato følgende spørsmål til Presidentskapet:

"1. Forutsatt at annonsen er finansiert av Fremskrittspartiets stortingsgruppe: Er dette i tråd med Stortingets regelverk for bruk av gruppestøtten? 2. Kan partigruppene i Stortinget fritt benytte seg av Stortingets logo i annonsering?"

Den aktuelle annonsen inneholdt en oppsummering av de forskjellige partienes standpunkt i Stortinget vedrørende avgifter på bensin og diesel ved revideringen av statsbudsjettet i 2008, og en argumentering for Fremskrittspartiets standpunkt.

I Presidentskapets møte 2. oktober 2008 ble det truffet følgende beslutning:

"Under henvisning til Presidentskapets merknader i Innst. S. nr. 241 (2005-2006), senere drøftelser av saken og en naturlig forståelse av Retningslinjene, finner Presidentskapet ikke å ville reise innvendinger mot den aktuelle annonse i forhold til det vedtatte regelverk. Partigruppenes navn bør imidlertid i slike sammenhenger plasseres under logoen."

Beslutningen ble meddelt Venstres stortingsgruppe i brev av 3. oktober 2008, med kopi til Fremskrittspartiets stortingsgruppe. De av sine merknader Presidentskapet viste til i Innst. S. nr. 241 (2005–2006), var nok først og fremst følgende:

"Det legges fortsatt til grunn at stortingsgruppene i kraft av deres funksjon i Stortinget, må ha betydelig grad av frihet når det gjelder å utøve eget skjønn i forhold til den løpende anvendelsen av tilskuddene innen rammen av de foreslåtte retningslinjer."

Den 12. desember 2008 gjennomførte Fremskrittspartiets stortingsgruppe en annonsekampanje i en del av de større avisene vedrørende bl.a. partigrup-

pens syn på statsbudsjettet og finanskrisen. Dette foranlediget at Arbeiderpartiets stortingsgruppe i brev av 16. desember s.å. til Presidentskapet ba om en avklaring av "om kjøp av annonseplass til politisk reklame i aviser og etermedier er innenfor Stortingets retningslinjer for all bruk av tilskudd til stortingsgruppene". Presidentskapet besluttet 8. januar 2009 at saken drøftes videre med gruppelederne med tanke på en felles forståelse av hvordan regelverket bør forstås og anvendes på dette punkt. På gruppeledermøte 29. januar 2009 ble det konkludert med at Presidentskapet må gå gjennom saken en gang til.

PRESIDENTSKAPETS MERKNADER

Presidentskapets flertall, alle unntatt Carl I. Hagen, finner at det ville bli bortimot umulig med et konsekvent skille mellom stortingsgruppers og partiorganisasjoners budsjetter dersom Stortingets tilskudd til gruppene skal kunne brukes til å kjøpe de aktuelle annonsene. Flertallet foreslår derfor tilføyd et nytt tredje ledd i § 1 i retningslinjene for tilskudd til stortingsgruppene, som innebærer at gruppetilskudd ikke kan brukes til kjøp av politisk reklame for partier eller stortingsgrupper i media.

Presidentskapets medlem Carl I. Hagen viser til det tre siders "Notat fra administrasjonen" til Stortingets presidentskap av 19. mars 2009 om de spørsmål som er relevante i denne sak. Etter en grundig, nøye og prinsipiell drøfting konkluderte administrasjonen med følgende forslag til vedtak i Presidentskapet:

"Presidentskapet finner ikke å ville reise innvendinger mot at stortingsgruppene kan gjøre bruk av gruppestøtten til å dekke utgifter til lovlig politisk annonsering. Presidentskapet vil imidlertid ikke tilrå at denne type utgifter blir tatt hensyn til ved fastleggingen av størrelsen på gruppestøttet."

Dette medlem sluttet seg til administrasjonens forslag, som var logisk og i tråd med tidligere vedtak i Stortingets presidentskap. Når nå flertallet forkaster administrasjonens forslag og i stedet fremmer et forslag til endringer i "Retningslinjene for bruk av tilskudd til stortingsgrupper og uavhengige representanter" som radikalt begrenser gruppenes muligheter for å informere befolkningen om Stortingets vedtak, saksbehandling og gruppenes stillingtagen til ulike politiske spørsmål, ser dette medlem dette som en radikal snuoperasjon.

Slik dette medlem ser det, må det være likebehandling av stortingsgruppene når det gjelder tilskudd etter en norm og mal, mens spørsmål om hvorledes og til hvilke formål den enkelte gruppe vil disponere de tildelte midler, avgjøres av gruppene selv. Den overstyring av hvilke måter den enkelte gruppe

vil informere befolkningen om sitt arbeid og sine politiske løsninger på, som det med det foreliggende flertallsforslag legges opp til, vil dette medlem ta avstand fra. Det at et flertall vil stoppe mulighetene til en mindretallsgruppe for å informere velgerne om faktiske forhold fra den politiske prosess og saksbehandling, minner om udemokratiske land som vi i Norge ikke liker å sammenligne oss med. Dette medlem står på det gjeldende reglement om at det må være opp til den enkelte gruppe å avgjøre hvilke utgifter den mener er stortingsrelevant.

Dette medlem vil også vise til merknadene i Innst. S. nr. 241 (2005–2006) der det særlig ble fremhevet behovet for at gruppene skal ha anledning til å informere om sitt arbeid. Generelt sett er det dette medlems oppfatning at det er viktig å øke interessen for og kunnskapen om arbeidet i Stortinget og de ulike gruppenes forslag og synspunkter. Dette synspunktet underbygges av at valgdeltakelsen og rekrutteringen til politisk arbeid både lokalt og regionalt er sviktende. At flertallet i en slik situasjon vil begrense stortingsgruppenes mulighet til å informere om eget arbeid, finner dette medlem inkonsekvent og feilaktig.

Dette medlem vil videre peke på den urimeelige og ulogiske forskjellsbehandling som flertallet legger opp til. Retningslinjene hjemler bruk av stortingsgruppenes midler til kjøp av internettjenester fra egen partiorganisasjon, men ikke fra andre leverandører. For det første mener dette medlem at et slikt standpunkt er en urimelig konkurransevridning med hensyn til gruppenes rett til selv å velge hvilken internettleverandør man ønsker å bruke. Dersom en stortingsgruppe skulle ønske å benytte en ekstern leverandør for å utarbeide gruppens nettsider, er dette ikke tillatt, men det å utvikle partiens nettsider for bruk til gruppene er, ifølge flertallet, helt i orden, så lenge det skjer "etter vanlige satser". Flertallet definerer ikke hva som ligger i begrepet "vanlige satser". Dette medlem minner om at det finnes leverandører til 400 kroner pr. time, og det finnes leverandører til 1 000 kroner pr. time.

For det andre mener dette medlem at en slik innskrenkning i gruppenes frie skjønn i måten å informere velgerne på er diskriminering av velgere som ikke er operative på nett. Særlig eldre velgere er i dag ikke like operative på Internett som andre. En gruppe som har en overvekt av eldre velgere vil, slik reglementet nå utformes, ikke kunne motta informasjon via annonser eller blader, men må tvinges til å bruke Internett. Dette er, etter dette medlems syn, en svært urimelig forskjellsbehandling og inn gripen i gruppenes frie skjønn. Det representerer også en forskjellsbehandling til fordel for grupper som har en stor andel av sine velgere på nett.

Dette medlem er òg usikker på hva flertallet mener med "og lignende" når det tillates kjøp av stillingsannonser. Hvordan skal dette "og lignende" tolkes? Hvordan skal stillingsannonser utformes for ikke å komme i konflikt med forbudet om politisk reklame? Vil denne endringen bety at Presidentskapet heretter må godkjenne stillingsannonser, innhold og størrelser? En kan lett se for seg at en heretter kan se helsides stillingsannonser der en i teksten har et slags skjult politisk reklamebudskap for den aktuelle gruppe. Dette medlem ser frem til at presidentskapsmøtene skal brukes til å kontrollere innholdet i ulike stillingsannonser som gruppene måtte rykke inn.

Dette medlem er prinsipielt av den oppfatning at gruppene, i tråd med hovedregelen i retningslinjene, selv må vurdere hva som er relevant når det gjelder den enkelte gruppes arbeid. Dersom en gruppe velger å bruke alt sitt tilskudd til å ansette informasjonsrådgivere som svarer på henvendelser og skriver brev til enkeltvelgere, i tillegg til å pleie kontakter med journalister og mediefolk, må det være opp til den enkelte gruppe å bestemme. Om en annen gruppe velger å ansette færre personer og heller bruke sine midler til å informere velgere om gruppens standpunkt på annen relevant måte, må det også være helt opp til den enkelte gruppe å bestemme. Den form for detaljstyring, byråkratisering og forskjellsbehandling som flertallet her legger opp til, vil etter dette medlems syn ikke tjene det som burde være formålet til alle grupper i Stortinget og Stortinget som institusjon, nemlig å skape større oppmerksomhet, interesse og forståelse for det viktige arbeidet som gjøres i Stortinget. I tillegg vil det styrke Presidentskapets rolle som en slags form for "overhus" som i tillegg til å styre virksomheten i Stortinget i tråd med Forretningsordenen, også skal innta en rolle som en slags form for moralsk og teknisk overstyre for de ulike gruppene. Det er en rolle Presidentskapet, etter dette medlems syn, ikke skal ha.

Dette medlem viser til det overstående og vil på den bakgrunn fremme administrasjonens forslag, kun omskrevet til et stortingsvedtak:

"Stortinget finner ikke å ville reise innvendinger mot at stortingsgruppene kan gjøre bruk av gruppestøtten til å dekke utgifter til lovlig politisk annonse-

ring. Stortinget vil imidlertid ikke ta hensyn til denne type utgifter når størrelsen på gruppestøtten blir behandlet og vedtatt."

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Presidentskapets medlem Carl I. Hagen:

Stortinget finner ikke å ville reise innvendinger mot at stortingsgruppene kan gjøre bruk av gruppestøtten til å dekke utgifter til lovlig politisk annonsering. Stortinget vil imidlertid ikke ta hensyn til denne type utgifter når størrelsen på gruppestøtten blir behandlet og vedtatt.

PRESIDENTSKAPETS TILRÅDING

Presidentskapet viser til ovenstående og råder Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I

I retningslinjer for bruk av tilskudd fra Stortinget til stortingsgrupper og uavhengige representanter, vedtatt av Stortinget 9. oktober 2006, gjøres følgende endringer:

§ 1 nytt tredje ledd skal lyde:

Gruppetilskuddet skal ikke brukes til kjøp av politisk reklame for partier eller stortingsgrupper i media. Med politisk reklame menes annonser, kommersielle kampanjer og markedsføring av politiske standpunkter, verdier og budskap. Med medier menes alle former for medier, for eksempel aviser, radio, fjernsyn, nett, kino og boards. Gruppetilskuddet kan dog brukes til kjøp av stillingsannonser og lignende.

§ 1 nåværende tredje og fjerde ledd blir nye fjerde og femte ledd.

II

Vedtakene under I trer i kraft straks.

Oslo, i Stortingets presidentskap, den 14. mai 2009

Thorbjørn Jagland

Berit Brørby

Carl I. Hagen

Ola T. Lånke

Inge Lønning

Olav Gunnar Ballo

